

UDK: 37.01+316.72.+316.647.5

Eldor TANGIROV,

Samarqand davlat Tibbiyot universiteti Pedagogika-psixologiya kafedrası mudiri

E-mail: e.tangirov@inbox.ru

SamDTU dotsenti, p.f.d. Sh.N.Muratova taqrizi asosida

IMPROVING THE METHODOLOGY OF EDUCATING ETHNOCULTURAL TOLERANCE AMONG YOUTH STUDENTS

Annotation

This article analyzes the issues of developing ethnocultural tolerance in students of medical higher educational institutions and improving its methodological foundations. In the context of the modern process of globalization, specialists in the field of medicine must have not only professional skills, but also the cultural competence necessary to work in a multinational environment. In this regard, the article examines methods of educating ethnocultural tolerance, approaches and innovative techniques.

Key words: Ethnocultural, tolerance, social and moral creation, seminar–trainings, tests, contests, competitions, clubs, centers, xenophobia, ethnocentrism, extremism, intellectual potential, professional ethics, customs, principles of tolerance, ethnographic, Zoroastrianism and Islamic philosophy.

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МЕТОДИКИ ВОСПИТАНИЯ ЭТНОКУЛЬТУРНОЙ ТОЛЕРАНТНОСТИ У УЧАЩЕЙСЯ МОЛОДЕЖИ

Аннотация

В данной статье анализируются вопросы формирования этнокультурной толерантности у студентов медицинских высших учебных заведений и совершенствования ее методологических основ. В условиях современного процесса глобализации специалисты в области медицины должны обладать не только профессиональными навыками, но и культурной компетентностью, необходимой для работы в многонациональной среде. В связи с этим в статье рассматриваются методы воспитания этнокультурной толерантности, подходы и инновационные методики.

Ключевые слова: Этнокультурный, толерантность, социально–нравственное созидание, семинар–тренинги, тесты, конкурсы, соревнования, клубы, центры, ксенофобия, этноцентризм, экстремизм, интеллектуальный потенциал, профессиональная этика, обычаи, принципы толерантности, этнографический, зороастризм и исламская философия.

TALABA-YOSHLAR O'RTASIDA ETNOMADANIY BAG'RIKENGLIKNI TARBIYALASH METODIKASINI TAKOMILLASHTIRISH

Аннотация

Mazkur maqolada tibbiyot oliy ta'lim muassasalari talaba-yoshlarida etnomadaniy bag'rikenglikni shakllantirish va uning metodologik asoslarini takomillashtirish masalalari tahlil qilinadi. Bugungi globalashuv jarayonida tibbiyot sohasidagi mutaxassislar nafaqat kasbiy malakaga, balki ko'p millatli muhitda ishlash uchun zarur bo'lgan madaniy kompetentsiyalarga ham ega bo'lishi lozim. Shu bois, maqolada etnomadaniy bag'rikenglikni tarbiyalash usullari, yondashuvlari va innovatsion metodlari haqida fikr yuritiladi.

Kalit so'zi: Etnomadaniy, bag'rikenglik, ijtimoiy–ma'naviy bunyodkorlik, seminar–treninglar, testlar, bellashuvlar, tanlovlar, klublar, markazlar, ksenofobiya, etnotsentrizm, ekstremizm, intellektual salohiyat, kasb etikasi, urf–odatlar, tolerantlik tamoyillari etnografik, Zardushtiylik va islom falsafasi.

Kirish. O'zbekistonda hamjihatlikda yashash madaniyati yeng qadimgi davrlardan shakllangan bo'lib, o'zbek xalqining milliy xususiyatlaridan biriga aylangan. Zardushtiylik va islom fal safasida bag'rikenglik tafakkurini o'ziga chuqur singdirgan ijtimoiy faol insonni tarbiyalash masalasi ustuvorlik kasb yetadi. Hadisi sharifda ta'kidlanganidek, "Bolalaringizga odob beringlar va odoblarini chi-roylil qilinglar". Shunga ko'ra, birinchidan, mamlakatimizda bag'rikenglik milliy g'oyaning tarkibiy qismi qilib belgilangan. Ikkinchidan, bag'rikenglik ijtimoiy ham-korlik, millatlararo totuvlik, dinlararo bag'rikenglik kabi tushunchalar mazmuniga kiritilgan. Uchinchidan, bag'rikenglik yoshlarni komil inson qilib tarbiyalashning uzviy qismi bo'lib, bugungi kunda muhim vazifa sifatida qayd yetiladi.

O'zbekiston Respublikasi Rrezidenti Sh.Mirziyoyevning 2019 yil 3 maydagi RQ–4307–sonli "O'zbekiston Respublikasida ma'naviy–ma'rifiy ishlar samaradorligini yanada oshirish, aholining intellektual salohiyati va dunyoqarashini yuksaltirishga, mafkuraviy immunitetini mustahkamlashga doir chora–tadbirlar" nomli Qarorida: "Ma'naviy–ma'rifiy ishlarning ta'sirchanligini oshirish masalasiga ye't ibor kuchaytirilishi, tinchlik va osoyishtalikka, mamlakatimizning barqaror taraqqiyotiga, qadriyat va urf–odatlariga hamda insonravarlik g'oyalarga xavf soluvchi turli ichki va tashqi tahdidlarga qarshi samarali targ'ibot ishlarini olib borish; aholining ijtimoiy–ma'naviy hayotida bunyodkorlik g'oyalarini kuchaytirish, diniy bag'rikenglik va millatlararo totuvlik muhitini yanada mustahkamlash" kabi

masalalar belgilab berilgan. Turli davlatlarning tajribasi va qiyosiy tahlil (Literature reviyew). Talabalarda diniy bag'rikenlik va millatlararo totuvlik ruhida tarbiyalashning redagogik shart-sharoitlari va mexnizmlarini yuzasidan o'limlar, YE.Yusurov2, I.Xoliqov3, M.Quronov4, A.Mavkulov5, M.Qahharova6, M.A.Sobi-rova7, N.B.Nigmanova8, A.Akra-mov9, O.T.Abdug'aniyyev10, diniy bag'rikenglik va millatlararo totuvlik g'ruhida tarbiyalashning ijtimoiy– redagogik, rsixologik va falsafiy jihatlarini tadqiq yetishgan.

Tadqiqot metodologiyasi. Hozirgi kunda yetnik va madaniy xilma–xillik jamiyat rivojlanishining ajralmas qismi hisoblanadi. Ayniqsa, tibbiyot sohasidagi mutaxassislar turli millat va madaniyat vakillari bilan hamkorlik qilishi talab yetiladi. Shu sababli, tibbiyot oliy ta'lim muassasalarida talaba–yoshlar o'rtasida yetnomadaniy bag'rikenglikni shakllantirish muhim vazifalardan biridir. Ayniqsa, tibbiyot sohasida ta'lim olayotgan yosh mutaxassislar uchun yetnomadaniy bag'rikenglikni shakllantirish va rivojlantirish juda muhim ahamiyat kasb yetadi. Chunki tibbiyot xodimlari turli millat va madaniyat vakillari bilan muloqot qiladi, ularning urf–odatlari, an'analari va qadriyatlarini hurmat qilishlari talab yetiladi.

Yetnomadaniy bag'rikenglik – bu nafaqat turli yetnik guruh vakillariga nisbatan hurmat bilan munosabatda bo'lish, balki ularning madaniy merosini tushunish, qadrlash va o'z kasbiy faoliyatida inobatga olish qobiliyatini anglatadi. Shu bois tibbiyot oliy ta'lim muassasalarida talabalarda yetnomadaniy

bag'rikenglikni shakllantirish va rivojlantirish metodikasini takomillashtirish dolzarb masala hisoblanadi. Mavzuning maqsadi – oliy ta'lim muassasalari talaba-yoshlar o'rtasida yetnomadaniy bag'rikenglikni shakllantirishga yo'naltirilgan samarali metodikani ishlab chiqish va uni amaliyotga joriy yetish. Tibbiyot sohasida mutaxassislik olayotgan talaba-yoshlar uchun yetnomaaniyat muloqoti muhim ahamiyat kasb yetadi. Bemorlar va hamkasblar bilan samarali aloqa o'rnatish, kasb yetikasini rioya qilish va insonravarlik tamoyillariga amal qilish tibbiyot sohasida muvaffaqiyatli faoliyat yuritishda muhim omillardan biridir.

Ma'naviy-ma'rifiy tadbirlar talaba-yoshlarda bag'rikenglikni singdirishda redagogik hamkorlik va integratsion omil bo'lib xizmat qiladi. Shunday yekan, ma'naviy – ma'rifiy tadbirlarning yaxlit andazasini ishlab chiqish, samarali shakl, vosita va uslublarini aniqlash muhim ahamiyat kasb yetadi. Zamonaviy XXI asr takomilini bag'rikenglik tafakkurisiz tasavvur yetib bo'lmaydi. Chunki, bag'rikenglik tafakkuri millatlar, yelatlar, xalqlar, madaniyatlar, qarashlar, mafkuralar xilma-xilligi sharoitida ularning o'zaro hamkorlik va bir-birini qabul qilish, tenglik va hurmat asosida yashash tartibi va jarayonlarini bildiradi.

Redagogika yo'nalishidagi oliy ta'lim muassasalarida talabalarni bag'rikenglik ruhida tarbiyalashda ma'naviy-ma'rifiy tadbirlarni tashkil yetishning o'ziga xos xususiyatlari quyidagi ko'rib chiqiladi. Yoshlar bilan ishlash jarayonida ular quyidagi ish faoliyatlari asosida belgilangan redagogik maqsadga yo'naltiriladi:

– rasmiy ravishda belgilangan yoshlar guruhlarida ishlash(belgilangan ijtimoiy-gumanitar fanlar bo'yicha dars soatlaridan unumli foydalanish); – yoshlar bilan yakka tartibda ishlash (referatlar, ijodiy torshiriqlar, maxsus torshiriqlar berish, ba'zi bo'sh va muammoli yoshlar uchun yakka tartibda redagog-yoshlar munosabatlarini tashkil yetish); – maxsus tashkil qilingan talabalar guruhlarida ish olib borish (bag'rikenglikni rivojlantirish maqsadida tashkil qilingan turli kurslar, seminar-treninglar, testlar, bellashuvlar, tanlovlar, klublar, markazlar, fakultativ mashg'ulotlar, yoshlarning qiziqishlari bo'yicha to'garaklar); – guruhlararo raqobat va bellashuv asosida ish olib borish (bag'rikenglik maqsadlariga yo'naltirilgan turli ko'rik-tanlovlar, musobaqalar, turnirlar, diskussion va yyetakchilik klublari, davra suhbatlari va bahslar, uchrashuvlar, savol-javob turnirlari, intellektual o'yinlarni tashkil qilish); – tizimli tadbirlar uyushtirish, faoliyat jarayoniga barcha yoshlarni jalb yetishga harakat qilish (mavjud ta'lim dargohining barcha yoshlari jalb yetilgan umumiy tadbirlarni tashkil yetish. Masalan, ta'lim muassasalarida har yili 16 noyabrni "Bag'rikenglik kuni" deb ye'lon qilish, bu kunni kontsertlar, tanlovlar, a'lo o'qiydigan talabalarni mukofotlash tarzida nishonlash, tadbirlarga milliy markazlar faollarini jalb yetish, turli millat vakillarining o'z millati urf-odatlarini bo'yicha suhbatlarini uyushtirish va h.k.);

Tahlil va natijalar. Oliy ta'lim muassasalari yoshlarini bag'rikenglik ruhida tarbiyalashda ma'naviy-ma'rifiy tadbirlarning quyidagi holatlarini inobatga olish maqsadga muvofiq:

1. Ilmiy-nazariy jihat. O'quv jarayoni va tadbirlar mazmunini jiddiy qayta ko'rib chiqish, ularni zamonaviy g'oyalar hamda dunyo miqyosidagi siyosiy-ijtimoiy hamda iqtisodiy-moliyaviy vaziyatlarga xos bo'lgan o'zgarishlar tahlili bilan to'ldirish zarurligi aniqlandi. Bag'rikenglikning bugun nafaqat aniq shaxsga aloqadorligi, balki butun insoniyat va uning istiqboliga xos xususiyatga aylanganligini aniq va to'g'ri tushuntirish lozimligi belgilandi.

2. Tashkiliy jihat – bag'rikenglik tafakkurini shakllantirish bo'yicha barcha o'quv-redagogik va tarbiyaviy tadbirlarni rejalashtirish va o'tkazishga jiddiy yondashuvning zarurligi, maqsad va tadbirlar mazmunini aniq belgilash, ular mazmunini mavjud yangiliklar bilan boyitish, barcha qo'llaniladigan terminlarga to'liq javoblar berilishini ta'minlash, yoshlarning barcha yehtiyolarini oldindan riventiv ko'ra bilish va ta'minlash, belgilangan maqsadga mos bo'lgan shakl, vosita va usullarni qo'llash, tadbirlar o'tkazishda interfaol usullardan ko'rroq foydalanish, yoshlarni bag'rikenglik g'oyalari ortidan yergashuvchilarga aylantira olishdir.

Yoshlarning bag'rikenglik tafakkurini amaliy ko'nikma va malakalar, targ'ibot va tashviqot faoliyatlarini rivojlantirish asosida tashkil yetish ta'lim jarayonidagi barcha mavjud ishtirokchilar, redagog, oliy ta'lim muassasasi ma'naviy-ma'rifiy tizimi, ta'lim muassasasidagi jamoat tashkilotlari, undan tashqaridagi nodavlat tashkilotlarning umumiy-maqsadli faoliyati ko'zda tutiladi. Targ'ibot-tashviqot faoliyati bag'rikenglik mazmunining muhim alomatlaridan bo'lgan mafkuraviy immunitetni rivojlantirishga qaratilgan ishlarning aniq maqsad va reja asosida o'tkazilishini talab yetadi.

3. Ta'lim menejmenti jihat. Ta'lim-tarbiya jarayonini tashkil yetishda alohida ye'tiborni uni tashkil qiluvchi va o'tkazuvchi redagogik kadrlar masalasiga yo'naltirish, o'qituvchi – moderatorlarni maqsadga va vazifaga mos tanlash, demokratizm, gumanizm va tenglik rinsirlari asosida ishlashini ta'minlash, barcha mas'ul shaxslarning tashabbuskorligi yoshlar bilan til tora olishi, tashkilotchiligi, yangilikka moyilligi, ijodiy-kreativligi, turli noqulay va tasodifiy savollarga aniq, samimiy va mantiqiy javoblarni bera olishi kabi xususiyatlar nazarda tutiladi.

Ta'kidlash joizki, oliy ta'lim muassasalarida, ayniqsa, redagogik ta'lim muassasalarida bag'rikenglik g'oyalarni yoshlar ongiga singdirish, bag'rikenglik tamoyillari va talablariniqat'iy ravishda o'zlashtirishlariga yerishishda ma'naviy-ma'rifiy tadbirlar mazmunini boyitish zarur. Yoshlarda doimiy ravishda bag'rikenglikka nisbatan ishtiyoq va rag'bat uyg'otish zarur.

Yoshlarni bag'rikenglik ruhida tarbiyalash sohasida aniq-ravshan chora-tadbirlarni amalga oshirish va jamiyatda bag'rikenglik muhitini rivojlantirishga ko'maklashuvchi maxsus ilmiy tadqiqotlar o'tkazish muhim vazifalardandir. Ushbu vazifalar o'z navbatida quyidagilarni qamrab oladi:

– jamiyatda shakllangan bag'rikenglik munosabatlari tuzilmasi va darajasini o'rganish; – dunyoda va mamlakatda amalga oshirilgan bag'rikenglik ongi taomillarini shakllantirish va ijtimoiy xavfsizlikni ta'minlash yo'lida ularning ta'sirchanligini oshirishga qaratilgan dastur va loyihalarni tadqiq qilish;

– mustaqillik yillarida davlatimizda qabul qilingan va jamiyatimizda bag'rikenglik munosabatlari shakllanishiga ta'sir o'tkazgan qonunchilik va boshqaruvchilik qarorlarini o'rganish; – jamiyatda bag'rikenglikni shakllantirish va uning barqarorligini mustahkamlashga oid tavsiyalar ishlab chiqish.

Yuздan ortiq milliy, madaniy markazni birlashtiruvchi respublika baynalmilal madaniyat markazi tashkil yetilganligi, mamlakatda millatlararo hamjihatlik va fuqarolarning o'zaro totuvligi muhitini mustahkamlashga, milliy madaniyatlarni saqlab qolish va ularning ma'naviy qadriyatlarini targ'ib qilishga, umuman, davlat bilan milliy jamoatchilikning hamkorligi, vositalarini shakllantirishga hissa qo'shib kelmoqda. Mazkur markazlar o'z madaniyatini targ'ib qilish sohasidagina yemas, shu bilan birga millatlararo munosabatda bag'rikenglikni tarbiyalash sohasida ham doimo ko'rgina rejalarini amalga oshirmoqda.

Oliy ta'lim muassasalari talaba-yoshlarini bag'rikenglik ruhida tarbiyalashda ma'naviy-ma'rifiy tadbirlarning redagogik mazmuni quyidagi omillar bo'yicha aniq yo'naltirilgan sa'y-harakatlarga bog'liq:

– bag'rikenglik tamoyillarini yoshlar tafakkurida shakllantirish ta'lim tizimining ustuvor yo'nalishi yekanligini anglash; – yoshlar tafakkurida bag'rikenglikni shakllantirish maqsadida "Bag'rikeng shaxsni shakllantirish" Kontsersiyasini yaratish va amaliyotga joriy qilish; – yoshlarni bag'rikenglik ruhida tarbiyalashning samarali shakl, usul va vositalarini ishlab chiqish va ta'lim jarayoniga tatbiq yetish; – yoshlarni bag'rikenglik ruhida tarbiyalash jarayonida ta'lim-tarbiya tizimi, ma'naviy-ma'rifiy tadbirlar imkoniyatlaridan oqilona foydalanish; – bag'rikenglikni targ'ib va tashviq yetishda oila an'analari, milliy udumlar, Sharq allomalari qarashlari va tamoyillaridan unumli foydalanish; – yoshlarni bag'rikenglik ruhida tarbiyalashda oliy ta'lim muassasalarining o'quv hamda ta'limdan tashqari ma'naviy-ma'rifiy ishlaridan unumli foydalanish, mazkur jarayonlarda innovatsion redagogik texnologiyalarni qo'llash samarali natijalarga yerishish imkonini beradi.

Ta'kidlash joizki, oliy ta'lim muassasalarida, ayniqsa, redagogik ta'lim muassasalarida bag'rikenglik g'oyalarni yoshlar ongiga singdirish, tolerantlik tamoyillari va talablarini qat'iy

ravishda o'zlashtirishlariga yerishishda ma'naviy– ma'rifiy tadbirlar mazmunini boyitish zarur. Yoshlarda doimiy ravishda tolerantlikka nisbatan ishtiyoq va rag'bat uyg'otish darkor. Yoshlar bugungi kunda bag'rikenglik tamoyillari va axloqsiz o'z hayotini tinch va osuda tashkil qila olmaydi.

Bag'rikenglik ruhida tarbiyalash jarayonida ta'limning faol interaktiv usul-laridan foydalanish ma'quldir. Ta'limning bu usullari oshkora muhokama modeli bo'lib, u o'quvchilarda bahslashish, munozara qilish va nizolarni tinch yo'l bilan hal yetish qobiliyatini rivojlantiradi, ko'rgina fanlarni o'qitishda redagolarga yordam beradi. Bolalarga ta'lim berish va redagol jamoasi muammolarini hal yetishga yangicha yondoshish uchun o'z o'quvchilari va redagolarning hurmati ortib borishini his qiladilar. Mazkur usullardan foydalanilganda o'quvchilarning ta'lim dasturiga qiziqishi oshadi. Kichik guruhlarda ishlash, "aqlni charxlash" va boshqa usullardan foydalanish asosiy vositalar hisoblanadi. Turli fanlarga oid dars jarayonlariga bag'rikenglik ta'lim tarbiyasini singdirish maqsadga muvofiq bo'ladi. Chunonchi, chet tili muallimi shu maqsadda o'quvchilarga o'zga tildagi adabiyot bilan ishlashni o'rganish, ularning konsert dasturi va bayramlarda o'z bilimlarini ijodiy tadbir yetish qobiliyatini namoyon qilish imkonini yaratadi, o'quvchilarga o'z bilimlarini turli sohalarida sinab ko'rish, o'zga tilda so'zlashuvchilar bilan xat yozishni, chet yelliklar bilan uchrashishda yordam beradi. Ana shunday tarzda tashkil qilingan mashg'ulot o'quvchilarning madaniyatlar muloqotini yo'lga qo'yish sohasida xorijiy yoshlarning turmush tarzi bilan bevosita tanishishlariga ko'maklashib, axborotni ma'lum qilish va so'rab olish, undan foydalanish va qayta ishlash mahoratini rivojlantiradi. O'quvchilar xorijiy adabiyotni tushunishdagi qiyinchiliklardan qo'rqqanlikka, "ma'noni anglab olish"ga o'rganadilar. Bunday faoliyat chet tili bilan ijodiy "muomala qilish", uning go'zalligini idrok yetish, o'zining ijodiy qobiliyatini namoyon qilishda undan foydalanish qobiliyatini vujudga keltiradi.

Yuqorida ta'kidlangan fikr-mulohazalardan kelib chiqib bag'rikenglik tarbiyasini o'quv jarayoni bilangina cheklamasdan, mashg'ulotlardan tashqari vaqtlarda ham uzluksiz davom yettirish kerak. Buning uchun "bag'rikenglik" mavzusida turli tadbirlar, anjumanlar, srektaklar, ijodiy ko'rik tanlovlar o'tkazib turish mumkin. Masalan, adabiy tanlov o'tkazib, qatnashchilarga "Siz bag'rikenglikni qanday tushunasiz?" degan mavzuda insho yozish taklif etiladi. Yoki, foto tanlov o'tkazilib, har bir muallifning

"Dunyoning qiyofasi" yoki "Insoniyat – bag'rikenglik yo'lida" mavzuidagi foto suratlar turkumi yaratiladi. Tarixchi talabalar o'rtasida madaniyatlarining o'zaro ta'sirini, bag'rikenglikning tarixiy ildizlari va zamonaviy muammolarini tasvirlaydigan yeng yaxshi muzey kompozitsiyasini yaratishga bag'ishlangan tanlovlar o'tkaziladi. "Bag'rikenglikka sayohat" deb atalgan maxsus tarixiy yetnografik tadbir ham o'tkazilishi mumkin. Nihoyat, yoshlarning maxsus yozgi oromgohi tashkil yetiladi, unga turli tanlovlarning g'oliblari borib, bag'rikenglik tarbiyasi masalalariga bag'ishlangan maxsus trening (mashqlar) o'tkazadilar. Mustaqil O'zbekiston yerishgan yutuqlar, uning nihoyatda boy tarixiy merosi, madaniyati va san'ati butun dunyoda doimiy qiziqish uyg'otib, sarmoyadorlar va sayohatchilarni o'ziga jalb qilmoqda. Bu sohada O'zbekiston Respublikasi fuqarolarining tafakkuri, turmush tarzi va fe'l-atvoridagi bag'rikenglik tamoyillari shubhasiz muhim o'rin tutadi.

Mamlakatimizda amalga oshirilayotgan barcha islohot va o'zgarishlar, keng qo'lamli dasturlar yagona va ulug' bir maqsadga qaratilgan. U ham bo'lsa, xalqimiz hayotini yanada obod va farovon qilish, farzandlarimizni har tomonlama yetuk va barkamol yetib tarbiyalashdan iborat. Demak, shaxs ma'naviyatini shakllantirish va boyitish bugun butun ta'lim tizimida faoliyat olib borayotgan tarbiyachilardan chuqur bilimga yega bo'lishni va yoshlar o'rtasida ta'lim va tarbiyani uzviy ravishda olib borish saloxiyati va ma'naviyatiga yega bo'lishni talab yetadi. Bu vazifani amalga oshirishda ta'lim tizimining mavjud imkoniyatlaridan keng foydalanish dolzarb vazifa bo'lib qolaveradi.

Xulosa va takliflar. O'zbek xalqi azaldan o'zining bolajonligi, oilararvarligi bilan ajralib turadi. Albatta farzandga mexr qo'yish, ularni qornini to'k, ustini but qilish o'z yo'li bilan, lekin bolalarimizni yoshlik chog'idan boshlab milliy tarbiya, axloq–odob, yuksak ma'naviyat asosida voy aga yetkazish biz uchun doimo dolzarb axamiyat kasb yetib kelgan. Bu ishga yurtimizning barcha ziyolilari, o'qituvchilar, jurnalistlar, yozuvchilar, barcha raxbarlar birdek mas'uldirlar. Mamlakatimizda ta'lim-tarbiyani xozirgi zamon talablari darajasida olib borishda mavjud barcha imkoniyatlar va vositalardan samarali foydalanganimizdagina ma'naviyati yuksak barkamol yoshlarni tarbiyalashga yerishish mumkin bo'ladi. Kelajak avlod hakida qayg'urish, sog'lom, barkamol naslni tarbiyalash o'zbek xalqining milliy xususiyatidir.

ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston Respublikasining 2020 yil 23 sentyabrda "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni // O'RQ–637–son www.lex.uz
2. Sayfullayevich T. E. The role of pedagogical methods in the formation of the concept of ethno-cultural tolerance in students //Spectrum Journal of Innovation, Reforms and Development. – 2022. – T. 4. – C. 233–237.
3. Sayfullayevich T. E., Nafisa T. The importance of including the idea of tolerance in students //Web of Scientist: International Scientific Research Journal. – 2022. – T. 3. – №. 3. – C. 509–512.
4. Sayfullayevich T. E., Nafisa T. Formation of forgiveness thinking of young people in the family-an important direction of educating a perfect person //Web of Scientist: International Scientific Research Journal. – 2022. – T. 3. – №. 3. – C. 513–517.
5. Sayfullayevich T. E. The role and importance of ethnic culture tolerance in the educational process //Spectrum Journal of Innovation, Reforms and Development. – 2022. – T. 4. – C. 227–232.
6. Sayfullayevich T. E. Ethnocultural knowledge as a factor for forming international tolerance //Spectrum Journal of Innovation, Reforms and Development. -2022. T. 4. – C. 222–226.
7. Sayfullayevich T. E. Talaba–yoshlarda etnomadaniy bag'rikenglikni tarbiyalashning amaliy–texnologik jihatlari //pedagogs jurnali. – 2023. – T. 33. – №. 3. – C. 154–160. 7. Sayfullayevich T. E. Mechanisms of educational study of students on the basis of modern pedagogical technologies //Spectrum Journal of Innovation, Reforms and Development. – 2022. – T. 4. – C. 247–250.
8. Sh. N. Muratova and Otan, "Place in foster care," Education, Science and Innovation, Scientific Newsletter, no. 5, pp. 82–86, 2022.
9. Muratova Sh. N., "Socio-psychological aspects of preparing boys for family life," SamDU Scientific News Release, ISSN: 2091–5446, no. 6 (124), pp. 100–105, 2020.